

2013-SIKTET

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Nr 2

Årg. 26

Juni 2013

SOMMAR

Detta nummer innehåller, förutom protokoll från årsmötet, lite annan information och lite ditt och datt om våra soldater.

Föreningar

i Bergslagen har haft möte.



Sidan 5

Det kom ett brev

Sidan 6f

Soldater fick också pension.

Sidan 8f

Soldat i fem krig



Barnfödd i By socken.

Sidan 10f

Släktforskar dagar i Köping

Sidan 15

Höstens program

Sidan 16



Glad och Trevlig Sommar!

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningen bildades 9 april 1987 och är ansluten till
Sveriges Släktforskarförbund och
Dalarnas Släktforskarförbund

Postadress: Garmakaregatan 5
774 31 AVESTA
Besöksadress: Garmakaregatan 5, AVESTA
Tel: 076-795 81 87
e-post: folkare.fsf@telia.com

Medlemsavgift: 175 kr
Famijemedlem: 60 kr
Ungdomsmedlem: 50 kr (t o m 20 år)
Medlemmar utanför Sverige 200 kr
Plusgiro 58 45 11 – 0

STYRELSE

Ordförande Birgitta Larhm

tel 0226-55894, e-post: abl.avesta@tele2.se

Vice ordförande Britt-Marie Nygård

tel 0226-54621, e-post: britt.marie.nygard@gmail.com

Kassör Monica Burman

tel 0226-51352, e-post: systermonkan@hotmail.com

Sekreterare Monika Pettersson

tel 0226-52773, e-post: monika.p@delta.telenordia.se

Materialförvaltare Elisabet Eldh

tel 0226-22027, e-post: eeldh@live.se

Suppleant Birgitta Gustafsson

tel 0226-50811, e-post: bsi@home.se

Suppleant Barbro Vikström

tel 0226-55602, e-post: babba.vikstrom@telia.com

Adjungerad Johnny Eriksson

tel 0225-770178, e-post: johnny.eriksson@storbo.se

Adjungerad Marie Gladh

tel 073-9685094, e-post: venne25@hotmail.com

Adjungerad Sylvia Lundewall

tel 0225-711158, e-post: sylvia@lundewall.st

VALBEREDNING

Bengt-Ove Andersson, sammankallande

tel 0226-22040, e-post: larsols47@hotmail.com

Anders Forsberg

tel 0226-58505, e-post: evander1@tele2.se

Ulla-Brita Ljungqvist

tel 0226-66029

AN-SIKTET

Redaktörer: Birgitta Larhm och Barbro Vikström
adresser, se ovan

FSFs hemsida: www.avesta-hasse.se/folkare/

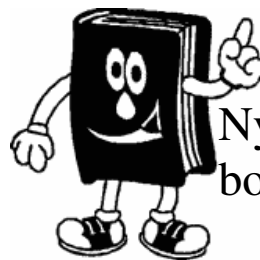
Redaktör: Hans Groth
tel 0226-58467, e-post: hans.groth@telia.com

Författaren ansvarar själv för insänt material.
Citat ur An-Siktet får göras om källan anges.



Innehåll:

Nytt i bokhyllan	2
Styrelsen rapporterar	3
Nya medlemmar	4
Medlemsförmåner	4
Bergslagssamverkan	5
Brev till föreningen	6
Folkpension i Sverige 100 år	8
Soldatforskning	9
Gravstensinventering	9
Martin Ekström – den oförliknelige	10
Årsmötesprotokoll	12
Program Släktforskarlagarna i Köping	15
Program hösten 2013	16



Nytt i
bokhyllan

Gåva av Martin Svennar: *Dalarna i kameraögat*

Gåva av Håkan Svedlund, V:a Torup:
Bäsinge- och Bergshyttebor berättar
Håkan hoppas att häftet kan vara till glädje för
medlemmarna. Det är vi övertygade om att det är.

Övrigt:

Dalarnas Fornminnes och Hembygdsförbund:
Kalejdoskop, Dalarna 2013

Folkare Släktforskarförening
Garmakaregatan 5
(ingång på gaveln mot Åkes kiosk)
774 31 Avesta
tel 076-795 81 87
e-post folkare.fsf@telia.com

Styrelsen rapporterar!

Under denna rubrik kommer medlemmarna att fortlöpande få information om styrelsens arbete.

Öppet i lokalen

Under våren har vi hållit öppet i lokalen lördagen den 16 februari, måndag 4 mars, lördag 13 april och lördag 23 april. Under dessa dagar har det under lördagarna varit fler besökare än under vardagkvällarna. Vi har haft lite olika teman som DisGen och Min släkt, NÅDD och Gravstensinventering, och de som har fastnat i sin forskning har även fått chansen att dryfta sina problem.

Öppet under sportlovet

Onsdagen 27 och torsdag 28 februari var lokalen bemannad så att de skolungdomar som kände sig manade fick en chans att prova på att släktforska.

Bergslagsmässan i Lindesberg



Hans och Birgitta ställer i ordning bordet

Vi var några från föreningen och sålde böcker och talade oss varma för södra Dalarna. Temat för denna lördag den 9 mars var Järnet.

Släktforskningens dag lördag 16 mars

Vi höll till i Studieförbundet vuxenskolans lokal, Myrgatan 3 Avesta och temat för denna lördag var "Soldaten i slakten" och där indelningsverket och indelta soldater var två av lördagens punkter.

Årsmöte

Tisdag den 19 mars fick alla intresserade lyssna till Björn Engström som berättade om prins Daniels rötter bland *svedjefinnar, bergsmän och bönder*.

Därefter avslutade vi med årsmöte. Se protokoll sid 12ff.

Bergslagssamverkan

Lördagen den 27 april var några ur vår styrelse till Köping och fick information om de kommande släktforskarlagarna som går av stapeln sista helgen i augusti. Det blir några dagar med många intressanta föreläsningar och utställningar. Mera finns att läsa om evenemanget under www.sfd2013.se. Se också sidorna 5 och 15.

Outokumpus familjerry



FSFs funktionärer Lovisa, Tilda, Birgitta, Marie och Monika. Barbro bakom kameran.

Lördagen den 18 maj ställde FSF upp som funktionärer på en station för Outokumpus familjerry. Ett nytt inslag i föreningens verksamhet.

Träff i Dalaförbundet

Lördagen den 25 maj träffades vi i Falun och diskuterade förbundets vara eller inte vara. Vi har enats om att till årsskiftet lägga ner förbundet och därefter kommer föreningarna i Dalarna att ha ett slags samverkansträffar. Och nästa träff blir i Mora i oktober.

Kurs i soldatforskning

I höst startar vi i föreningen en kurs i soldatforskning. Om det blir ett stort intresse kanske vi både kan hålla kurs på kvälls- och dagtid. Se annons på sidan 9.

Gravstensinventering

Är du intresserad av att våra gravstenar skall finnas kvar åtminstone digitalt? Då bör du anmäla dig till gravstensinventeringen. Om planerna går i lås startar vi under augusti månad. Se annons på sidan 9.

FSFs nya medlemmar hälsas hjärtligt välkomna!

medlemsnr 111
Olov Axelsson
Rönnbärsgränd 11
774 62 Avesta

medlemsnr 132
Lars-Åke Carlsson
Humlestigen 5
774 60 Avesta
Tel 0226-533 67
e-post lac.avesta@gmail.com

medlemsnr 188
Marianne Cedermark
Lill-Jans plan 5, 4 tr
114 25 Stockholm

medlemsnr 125
Monica Damm
Övernora 302
776 96 Dala-Husby
0225-411 53
e-post monica.damm@yahoo.se

medlemsnr 106
Anna Eklund
Krontallsvägen 2
774 62 Avesta
e-post frokeneklund@globalnet.net

medlemsnr 164
Lars Enghed
Kungsgatan 2 E
774 30 Avesta

medlemsnr 104
Jan-Erik Liss
Stationsparken 7
775 50 Krylbo
e-post jan-erik.liss@telia.com

medlemsnr 181
Inge Sundstedt
Corneliusgatan 42
774 32 Avesta
e-post inge.sundstedt@gmail.com

Medlemsförmåner!

Soldatforska!

Den fjärde handboken i Sveriges Släktforskarförbunds serie lanserades under förra årets släktforskar dagar i Gävle och blev snabbt mycket populär. Handboken hjälper dig att finna dina militära förfäder.

Här ges tips om forskning efter 1500- och 1600-talens knektar, om 1700- och 1800-talens indelta soldater och båtsmän, om 1800-talets beväringar och om 1900-talets värnpliktiga.

Du får också hjälp med att orientera dig bland myllret av rullor och lönelistor, bland soldatkontrakt och torpsyneprotokoll, men också bland de värnpliktigas stamkort, militära räkenskaper och stridsrapporter. Icke medlem 265 kr, **medlemspris 235 kr**



Svenska ortnamn

Ny utgåva som är kompatibel med alla Windows-versioner. Uppgifterna är hämtade ur databaser hos Lantmäteriet i Gävle.

Totalt redovisas drygt 410 000 ortnamn. Ett mycket användbart hjälpmedel, exempelvis om du bara ser en liten del av ett ortnamn i en gammal handling. Alla namn är kopplade till län, kommun och församling med den indelning som gällde 1999. Icke medlem 220 kr, **medlemspris 200 kr**



Bergslagssamverkan

av Marie Gladh

Lördagen den 27 april inbjöd Västra Mälardalens Släktforskarföreningarna i Bergslagssamverkan till en träff i Köping. Fyra representanter från FSF deltog nämligen Monica Burman, Marie Gladh, Britt-Marie Nygård samt Barbro Vikström.



Några av deltagarna vid mötet i Köping

Bergslagssamverkan är en informell sammanlutning av 14 olika släktforskarföreningar med anknytning till bergslagsområdet. Föreningarna i Bergslagssamverkan träffas regelbundet för att diskutera aktuella och intressanta frågor inom släktforskningsområdet, denna gång hos VMS i Köping. Det generella målet med Bergslagssamverkan är att med gemensamma krafter bättre kunna påverka bland annat Sveriges Släktforskarförbund i olika frågor som berör oss som släktforskarer men erfarenhetsutbytet är också en viktig ingrediens.

Krister Jansson, ordförande i VMS, hälsade välkommen och efter uppsamlingsfika vid Forum tog vi en promenad till Bil- & Teknikhistoriska Samlingarna beläget i centrala Köping. Där blev vi guidade av Bengt som hade oerhört mycket att berätta både om grundaren Bertil Lindblad och om många av de bilar som finns i samlingen. De flesta av museets bilar har en helt unik historia och är väl värda att bevaras för framtiden.

På eftermiddagen, medan vi åt lunchmacka, passade Jan Henrik Marinder på att förmedla lite information från Sveriges Släktforskarförbund. Därefter dryftades arbetet kring Släktforskar dagarna 2013 som i år hålls i Köping. De deltagande föreningarna fick komma med synpunkter, förslag och idéer. Under diskussionen framkom många synpunkter och förbättringar där man drog paralleller till förra årets släktforskar dagar i Gävle. Dessa synpunkter skrevs ned och ska tas i beaktande under det fortsatta arbetet med evenemanget.

Släktforskar dagarna går av stapeln i Köping den 23-25 augusti 2013. Mässan kommer att hålla till i Köping Arena och föreläsningar och servering kommer att finnas i Ullvigymnasiets lokaler alldeles intill. Årets tema kommer att vara "Bergslagen och järnet". För er som är intresserade kommer en mässtidning publiceras som bilaga till de lokala tidningarna i området i mitten av augusti. Program finns på sidan 15 och mer om släktforskar dagarna finns att läsa på www.sfd2013.se.



Bugatti, Bentley och Voisin i all ära men den lilla elbilen från tidigt 1900-tal är tilltalande. Redan för 100 år sedan fanns en elbil med en räckvidd på 60 km som susade fram i en hastighet av 20 km i timmen.



www.genealogi.se

Brev till föreningen från medlemmen Birger Eriksson i Falun

Folkare Släktforskarförening
Garmakaregatan 5
774 31 Avesta

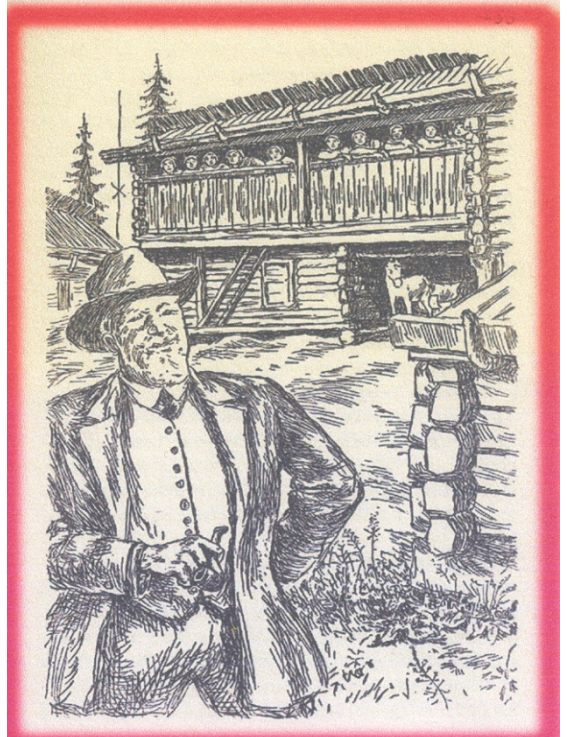
Tack för An-Siktet som nu ska intressera sej för soldatforskning! Jag har ett spår som man kunde följa och hoppas att någon eller några tar upp detta spår eftersom jag är för gammal och lat för att fullfölja alla sidospår.

Min släkting Karlfeldt skrev ju om Adrian Brushane och jag bifogar en bild ur Näsströms bok om Dalarna. Det är inte så otroligt att han fick namnet via soldaten Brushane från en soldat som heter Brushane och som vi hittat i gårdsarkivet för Garphyttan. Det här gäller en hästaffär, men slakten Brushane hamnade så småningom i Helsingfors, tack vare en spelman vid Folkare kompani. Jag har brevväxlat med en av slaktens musikanter, Annika Brushane, som haft en egen damorkester och har en bror som leder storband. Hon har skickat en inspelning och jag har också ett foto någonstans. Det fanns ett spelmansgäng i Grytnäs som kallades Brusén, Blåsen och Fisen och dessutom hade vi kommunal mannen Brus-Johan i Hyttan, porträtterad av Götdahl. Som synes finns det flera intressanta trådar att nysta upp.

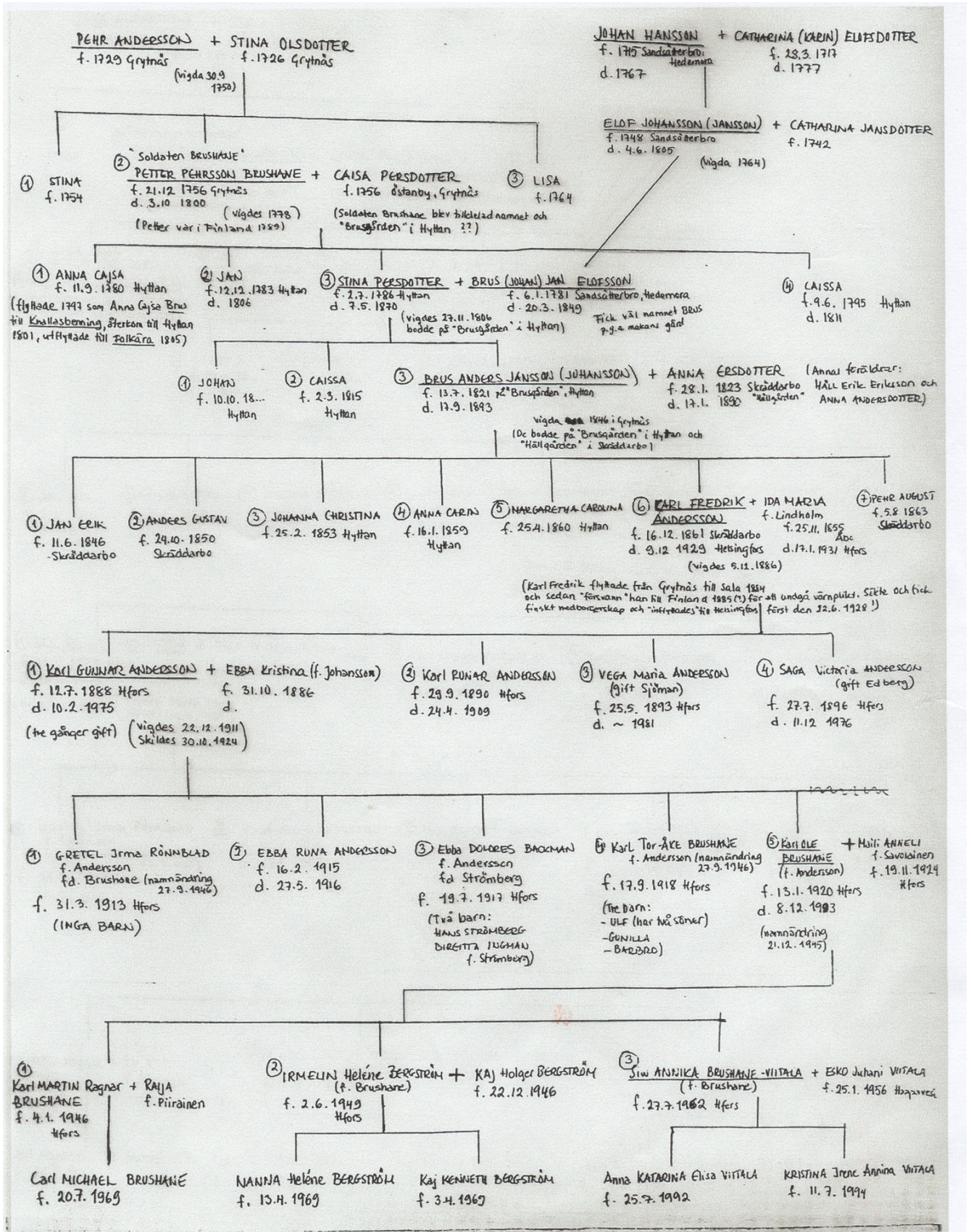
För min del kommunicerar jag helst via postverket numer och det går bra att skriva till mej om det behöver frågas om någonting. Annika Brushanes adress är Wäinö Aaltones väg 11, 00570 Helsingfors. Hon vill säkert ha kontakt med föreningen.

Hjärtlig hälsning

Birger E.



Det sagde i Garphyttan, af soldaten Johan Lars
 Laxvitsars färd förmånligt måndagsmaten som Anders
 Engström sig till slutet, utaf Anders färdväg i engelska
 till en färd utöfning, edärlig färd, endan grupper färdar
 på färd af gammare og utmärkta på det andra
 Engström af färderna. Deru gäva ind mitta färderna Erik
 Kriegerne Laxvitsars ut färd Lars färd Inllie Amatus
 og skullen. Deru färd färd og färdt eruvit som ett färd
 på man färd färd i den färderna Deru mid färderna färd
 i den i färd färd ind ut färd färd färd färd i färd färd
 ut färd färd färd färd färd färd färd färd färd färd
 färd färd färd färd af gruppna og Garphyttan
 Den 13 manté 1802 utittar Johan Lars Karl Kälsson
 Erik Kriegerne i Garphyttan



Birger Eriksson
Torsvägen 6
791 43 Falun

Folkpensionen i Sverige 100 år

av Birgitta Larhm

För hundra år sedan beslutades att införa allmän folkpension i Sverige. Tidigare vara det bara soldater som fick pension det som kallades gratial.

Idag är det litet mer än 150 år sedan det första försöket gjordes i den svenska riksdagen att få igenom ett beslut om pensionsförsäkring. En rad förslag lades vid varje riksdag fram från mitten av 1800-talet men samtliga avslogs varje gång. Det skulle dröja ända in på 1900-talet innan partierna kunde enas om att pension behövdes för att försörja människor på deras ålders höst. Det var hög tid att lösa försörjningen, de blev bara fler och fler åldringar för socknarna att försörja.

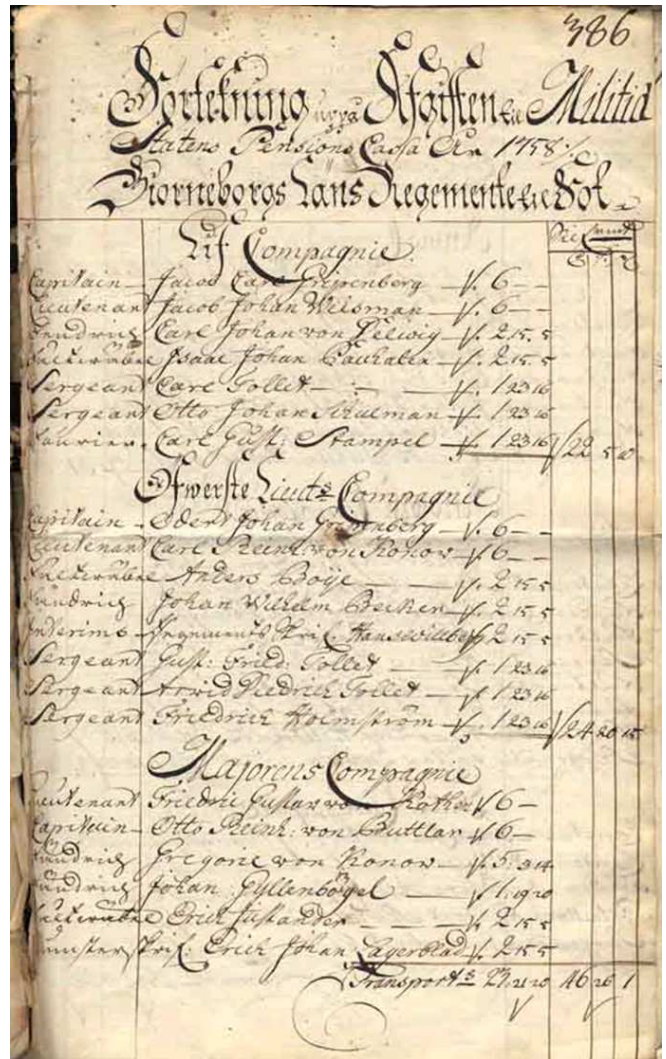
Den svenska folkpensionslagen som beslutades av riksdagen 1913 började fungera år 1914. Detta utgör det första försöket i världen att skapa en allmän folkförsäkring, som skulle gälla alla oavsett yrke eller inkomst. Det var den liberale politikern Adolf Hedin som skrev sin motion till riksdagen 1884 och då fanns det i själva verket ännu ingen nämnvärd social folkpension i något land. Det fanns i några länder i Europa statliga garanterade och i vissa fall någon mån understödd livränteförsäkring.

Tidigare fick äldre, orkeslösa och invalider ta sig fram de sista åren av sin levnad genom att vara beroende av släktingars hjälp, tiggeri eller sitta på fattigstugan.

Om man som soldat överlevde 30 års tjänst och hade tjänat kronan troget fick han pension. Även så den som på grund av skada eller liknande fick pension. Hade soldaten straffats för t.ex. grövre förseelser fick han däremot ingen pension utan fick då klara sig bäst det gick på sin ålders höst. Pensionen var inte så stor utan soldaten fick dryga ut det hela med att arbeta som skomakare, skraddare mm. Det finns på Krigsarkivet tre arkiv som ger uppgifter om gratialisterna, det är *Vadstena krigsmanshuskassa* som inrättades på 1640-talet för att ge avskedade officerare och soldater pension.

I början på 1750-talet var det meningen att arméns officerare skulle få sin ålderdom tryggad genom den då inrättade *Arméns pensionskassa* och i och med detta övergick *Vadstena krigsmanshuskassa* till att ge gratial endast till meniga soldater och lägre befäl.

När det gällde flottan så inrättades 1642 en särskild *Flottans pensionskassa* som i vissa avseenden är den innehållsrikaste av de tre kassorna. Dessa tre kassors arkiv förvaras i *Riksarkivet*.



En sida ur Arméns pensionskassa, Räkenskaper G II a, Kassaräkningar 1759
Källa: Statens arkiv, Krigsarkivet

För att kunna beräkna officerarnas pension krävdes tillgång till uppgifter om respektive personers tjänstetid. I det syftet sände officerare personligen in meritförteckningar till pensionskassan. Detta var inte en engångsföreteelse utan gjordes under officerarens hela karriär. Dessa uppgifter skulle vara aktuella om man skadades eller behövde gå i förtida pension. Det var många gånger regementet som stod för insändandet och då samlade man in uppgifter om samtliga befäl ända ned till korprals grad, eftersom dessa även eventuellt kunde tänkas bli officerare i sinom tid. Och därmed få rätt till ersättning från pensionskassan.

De insända meritförteckningarna finns samlade i *Arméns pensionskassas arkiv* i Krigsarkivet, i en serie som kallas *meritband*. Dessa meritband bör man kontrollera innan man börjar en mera omfattande forskning i andra källor. Har man tur går det här att få en ganska fullständig förteckning över en officers olika befattningar under hans militära karriär, uppgifter som kan vara mycket tidsödande att plocka fram ur andra källor.

Den första antydning till att en soldat har blivit gratialist och fått pension är att mönsterrullan i samband med hans avskedande noterat t.ex. ”anmäles till underhåll”. Då skall man börja leta efter sin soldat i *Krigskollegium, krigsmanshuskontoret serie D II d*, som innehåller rullor över gratialister.

Rullorna är ordnade regementsvis med gratialisterna i alfabetiskt och sedan kronologiskt uppställda efter avskedsdatum.

Här får man veta om soldaten fått pension och blivit gratialist, när han i så fall har fått det och dessutom *när han dog*. Detta var en viktig uppgift för pensionskassan eftersom man naturligtvis ville veta när man kunde sluta betala ut pension.

Detta och mycket annat skall vi titta på under kursens gång.

Källa:

Lars Ericson Wolke, *Soldatforska!*

Christopher von Warnstedt, *Krigsarkivet och släktforskaren*

SOLDATFORSKNING!

Är du intresserad av att soldatforska?

Nu har du som är medlem i Folkare Släktforskarförening chans att lära dig lite mer om hur du gör och vad du kan finna om dina soldater!

Kursen är förlagd till dagtid och vi träffas i forskarlokalen, Garmakaregatan 5 Avesta (ingång på gaveln, bakom Åkes kiosk).

Högst 5 personer per grupp och vi starta så snart vi har uppnått antalet deltagare.

Ring

Birgitta Larhm 0226-558 94 för anmälan.

GRAVSTENSINVENTERING!

Vi har tänkt inventera gravstenar på våra kyrkogårdar runt om i Avesta och Hedemora kommuner. Det är hög tid eftersom många stenar kommer att försvinna.

På Grytnäs kyrkogård har Monika Pettersson redan en grupp som kommer att starta under sommaren. Är du intresserad att vara med och inventera gravstenarna på Folkärna kyrkogård? Vi kanske även kan få ihop några fler grupper som vill inventera kyrkogårdarna i Avesta och By?

Information om gravstensinventering

torsdagen den 4 juli kl 18.00 i Släktforskarlokalen, Garmakaregatan 5!

Hur vi går till väga, hur vi kan dela upp kyrkogårdarna mellan oss.

Vi går igenom vad vi behöver, blankett mm.

Kan du inte komma nämnda datum men i vilket fall som helst vill vara med då anmäler du dig till:

Birgitta Larhm tel 0226-558 94

Barbro Vikström tel 0226-556 02

Monika Pettersson, tel 0226-527 72

Martin Ekström – den oförliknelige

av Barbro Vikström

Gossen Martin Ekström från By socken, växte upp och valde den militära banan. Han blev dekorerad hjälte i fem krig. När han lagt ner stridsyxan byggde han fabriker och försökte sig på en roll som politiker.

Det föddes en gosse i Gålsbo i By socken som skulle komma att få ett äventyrligt liv som för tankarna till ungdomens äventyrsromaner. Gossen var en hetsporre och hade svårt att sitta still i skolan. Han var lättlärd men hade kanske lite svårt att koncentrera sig på skolarbetet. Han tyckte om historia, läste gärna om våra namnkunniga krigarkungar och redan i unga år visade han intresse för den militära banan.



Martin Ekström 1887–1954

Han föddes den 7 december 1887 och döptes till Martin Eugen. *Fadren ej uppgifven. Modren Johanna Eriksson sjelf erkänt barnet som sitt.* Enligt Sivert Westers bok om Martins liv var fadern en yngling från Värmland som var känd under namnet "Värmlands-Pelle". Modern, Johanna Mathilda, däremot var en Gålsboflicka och hon föddes den 27 mars 1867, så hon var endast 20 år vid sonens födelse. Hon arbetade som piga, vilket var det vanliga på den tiden bland flickor med arbetarbakgrund. "Värmlands-Pelle" försvinner ur historien men Johanna träffar Anders Gustaf Ekström (1860–1948), hemmansägare i Hovnäs, By, som hon gifter sig med den 31 december 1894. Det är från honom Martin fick namnet Ekström. I äktenskapet föddes Martins tre halvsyskon. Georg (1895–?), Rut (1901–1905) och Sven (1904–1971). När Sven föddes hade familjen flyttat till Möklinta. Johanna Mathilda fick en hjärnblödning och dog den 17 mars 1941.

Martins morfar var arbetaren Erik Persson från Fullsta där han först såg dagens ljus den 3 januari 1827. Mormor Helena Larsdotter föddes i Gålsbo den 5 februari 1829. De gifte sig 1854. Före äktenskapet hade Helena sonen Johan Gustaf (1851–1925). Han var för övrigt gift med Anna Stina Ekström (1855–1945), syster till Anders Gustaf. Inom äktenskapet föddes förutom Johanna Mathilda barnen Per Erik (1855–1937), Anna Lisa (1859–1862), Anna Lisa (1864–1948) och Lars August (1869–1939). Erik Persson dog av lunginflammation i Ö. Bennbäck den 8 juli 1901. Hans hustru Helena blev gammal. Hon bodde kvar i torpet hos sonen till november 1919 då hon flyttades till Forneby Fattiggård där hon den 15 december, en dryg månad senare, dog av *ålderdomsaftyning*.

Redan innan Martin fyllt 18 år ville han ta värvning i det militära men föräldrarna skrev inte under. Men vid fyllda 18 åkte han iväg och blev antagen vid Upplands Artilleriregemente i Uppsala. Han skickade ett kort till föräldrarna: *"Jag är i Uppsala. Har tagit värvning vid A5."* I december 1908 upphörde kontraktet och Martin åkte hem men året efter var han tillbaka på A5. Efter ett par år började han känna ett tilltagande missnöje men snart skulle allt ändra sig. På karavanvägarna i Persien (Iran) fanns många stråtrövare och Sverige fick förfrågan om att hjälpa till att upprätta ett väggendarmeri. På våren 1911 åtog sig Sverige uppdraget. Martin kom att tjänstgöra i Persien där han var med om det ena äventyret efter det andra.

Ett exempel bland många var på vägen från Shiraz till Teheran. Martin red före som spejare och vid ett karavanseraj kom två beväpnade män emot honom. Jag citerar ur Sivert Westers bok: *"Martin fann situationen obehaglig och tänkte rida vidare, men hindrades av att en av männen grep tag i tygeln och höll in hästen. Han insåg att enda möjligheten att komma ifrån det hela oskadd var att företa sig något oväntat och överraskande. Blixtnabbt kastade han sig av hästen och ryckte åt sig båda gevären. Innan de överrumplade männen hann reagera, fann de Martin stående med deras gevär under vänstra armen och en browning i sin högra hand."* Martin klarade sig helskinnad och red

för att varna sitt sällskap. Detta är endast en av många händelser.

När svenskarna kallades hem 1915 tog Martin avsked från tjänsten i Persien. Han var nu kapten. Martin kom dock att stanna kvar i Persien men nu i tysk tjänst. Det var meningen att Ryssland skulle slängas ut från Persien och det passade Martin eftersom han trivdes i stridens hetta.

Efter det Persiska äventyret hamnade Martin i Finland. Det var många svenskar som stred på den vita sidan i finska frihetskriget och även Martin sökte sig i finsk tjänst. Han utnämndes till löjtnant på grund av att han hade en tysk löjtnantsgrad sen sin tid i Persien. Martin gillade inte Ryssland och blev antikommunist efter ryska revolutionen så han trivdes som fisken i vattnet.

När Vasa regemente bildades utnämndes Martin till dess chef och det var då han träffade sin blivande hustru. Hon kom med några andra flickor till hans stab i Tammerfors. Men innan giftermålet hann Martin, tillsammans med estniska soldater och finska frivilliga, köra ut bolsjevikerna från Narva. För sina insatser i estniska frihetskriget utnämndes han till överste. Efter detta äventyr fick han ett uppdrag i Litauen att undersöka möjligheten att sätta upp ett gendarmeri. När han återkom till Finland var han en kort tid i Björneborgs regemente och lämnade finska armén som överstelöjtnant. Han övergick till Vasa skyddskår och blev dess chef 1923.



Gravstenen på Martin Ekströms grav på Vasa nya begravningsplats

Gladys Beryl Kurtén föddes i Vasa den 2 juli 1896 och hon utbildade sig till tandläkare. Hennes far Karl Henrik Kurtén (1867–1940) var direktör i Vasa och modern Florence Emilia Elliot (1870–?) var bördig från England. Gladys syskon var Roy Elliott Stening (1893–1895), Karl Joachim (1899–1952), Anders Henrik (1903–1999) och Nils Stanley (1905–?). Den 14 juni 1920 stod bröllopet mellan Martin och Gladys. De bosatte sig i Vasa där Gladys öppnade tandläkarpraktik. Två sönder föddes: Derrick Martin (1922–2010) och Carl Bertel (1926–). Gladys dog redan 12 augusti 1943 endast 47 år gammal.

Vid sidan av skyddskåren försökte Martin skapa en civil tillvaro men det ville sig inte riktigt. Han startade en fabrik för rening av spillolja och hade inledningsvis problem med hälsovårdsmyndigheten.

I Sverige gjordes försök att ena nazisterna och Martin föreslogs som ledare. 1934 var det dags för första talet som ledare för Nationalsocialistiska Blocket som var en samlingsorganisation för de olika nazistiska grupperna i Sverige. Martin var krigare inte politiker. Efteråt ska han ha sagt om sitt politiska engagemang: "Det var det dumaste jag gjort."

Så kom vinterkriget. Martin var åter i sitt esse. Men efter freden 1940 återvände han till Sverige och startade en fabrik för oljereining i Älvsjö där han var VD. Men så drog det ihop sig i Finland igen och Martin ville åter ut i hetluften. Denna gång som chef för ett finskt förband och stred på Hangöfronten. Detta blev Martins sista strid.

1947 brann fabriken i Älvsjö. Hela anläggningen ödelades. Martin återuppbyggde företaget men denna gång i Sandhem i Västergötland. Efter Gladys död bodde Martin mestadels i Sverige och redan 1949 drabbades han av en hjärnblödning. I början av 1954 blev han sjuk igen men till sommaren kunde han resa till Finland för att ordna med sin krigspension. Så fick han en ny hjärnblödning och dog den 28 december 1954 och begravdes i Vasa i samma grav som hustrun Gladys.

Martin Ekström från Gålsbo i By socken fick en massa utmärkelser för sina insatser i de olika krigen och 1988 hedrades han av sina vapenbröder med en minnessten i födelsebyn.



Källor:

Wester Sivert: *Martin Ekström – orädd frivillig i fem krig* ArkivDigital och Svar: *Kyrkböcker för aktuella församlingar*

Genealogiska Samfundet i Finlands hemsida: *Vasa nya begravningsplats*

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

PROTOKOLL

fört vid ÅRSMÖTE 19 mars 2013

Innan förhandlingarna inleddes höll Björn Engström från Enviken en föreläsning grundat på sin bok "Daniel Westlings anor från Svartnäs", där han behandlar Daniel Westlings, prins Daniel, anor från Svartnäs Bruk. Det leder till olika smedsläkter, finnättlingar och vanliga bönder i nästan alla byar i Svärdsjö och Enviken och några andra ställen runt om i Dalarna med omnejd och även till Bergslagen och Garpenberg. Björn Engström har kommit så långt tillbaks som till 1386, där han hittade Daniel Westlings mormorsmormorsfarmorsmormorsfarfarsfarmorsfarfar Jöns Svinhuvud från Höjen och Stämsarvet i Falu kommun. Föreläsningen var mycket uppskattad och avtackning skedde genom att förära honom boken Visenter i Avesta.

Efter en stunds paus med lätt förtäring fortsatte kvällen med årsmötet.

§ 1 Mötets öppnande

Föreningens ordförande, Birgitta Larhm, hälsar välkommen och förklarar årsmötet för öppnat.

§ 2 Fråga om årsmötet är stadgeenligt utlyst

På fråga om mötet är stadgeenligt utlyst meddelas, att kallelsen (som finns på första sidan av An-siktet sid 3) utskickats i stadgeenlig tid.

§ 3 Fastställande av dagordning

Den föreslagna dagordningen godkänns och fastställs.

§ 4 Val av mötesfunktionärer

a) val av mötesordförande.

Till ordförande för årsmötet utses Anders Lundberg

b) val av mötesskreterare

Till sekreterare för årsmötet utses Monika Pettersson.

§ 5 Val av två justeringsmän, tillika rösträknar

Till justerare utses Martin Svennar och Birgitta Gustafsson.

§ 6 Fastställande av röstlängd

Närvarolista skickas runt, där röstberättigade deltagare antecknar sig. Närvarande medlemmar är 27 st. (Listan bifogas protokollet)

§ 7 Rapport

Ordförande Birgitta Larhm rapporterar lite om vad som skett under år 2012. Bland annat har föreningens mikrokort inventerats (21393 st) genom våra Fas3-arbetare. Vidare rapporteras att till sommaren/hösten kommer gravstensinventering på våra kyrkogårdar att inledas, samt att projektet Namn åt de döda (NÅDD) försätter under hela år 2013.

§ 8 Skrivelser

Inga skrivelser föreligger.

§ 9 Verksamhetsberättelse 2012

Föreningens ordförande Birgitta Larhm läser upp verksamhetsberättelsens rubriker. Berättelsen har också varit med i An-Siktet nr 1 2013. Ingemar Jansson påpekar, att vissa pensionärsorganisationer inte tror sig kunna vara med i föreningen, eftersom "FSF är kopplat till studieförbundet Vuxenskolan". Den kommande styrelsen uppmanas skicka skrivelse till organisationerna och förklara att föreningen är helt fristående. Verksamhetsberättelsen läggs därefter med godkännande till handlingarna.

§ 10 Kassörens rapport

Kassören Monica Burman delar ut samt redogör för resultat- och balansrapporterna. Årsmötet anser sig därmed ha tagit del av rapporterna och dessa läggs härefter med godkännande till handlingarna.

§ 11 Revisorernas berättelse

Närvarande revisor Gösta Söderberg föredrar revisionsberättelsen. Denna läggs därefter till handlingarna.

§ 12 Ansvarsfrihet för styrelsen

Revisorerna föreslår ansvarsfrihet för styrelsen för den tid som revisionen avser, d.v.s. år 2012. Årsmötet beslutar i enlighet med revisionernas förslag att bevilja styrelsen ansvarsfrihet.

§ 13 Val av styrelse

a) Val av *ordförande*.

Till ordförande för ett år väljs Birgitta Larhm, omval. Valet sker med acklamation

b) Val av 3 *ordinarie* och 1 *ersättare för två (2) år*.

Till ordinarie ledamot för två år väljs Britt-Marie Nygård, Monica Burman och Monika Pettersson, omval, och till ersättare för två år väljs Birgitta "Gittan" Gustafsson, nyval.

Val av adjungerade till styrelsen för 1 år

Till adjungerade till styrelsen väljs Sylvia Lundewall, Marie Gladh och Johnny Eriksson, omval.

c) Val av *ordinarie revisorer för 1 år*

Till ordinarie revisorer omväljs Gösta Söderberg och Nils Käcko.

d) Val av *revisorsersättare för 1 år*

Till revisorsersättare omväljs Marianne Eriksson och Christine Olsson

Val av *två redaktörer* för An-Siktet

Till redaktörer omväljs Birgitta Larhm och Barbro Vikström, bägge för 1 år.

e) Val av *valberedning* för ett år

Till ledamöter i valberedningen omväljs Bengt-Ove Andersson och nyväljs Ulla-Brita Ljungkvist och Anders Forsberg. Till sammankallande utses Bengt-Ove Andersson.

§ 14 Fastställande av årsavgift till Folkare Släktforskarförening för år 2014

Styrelsen föreslår att beloppet för enskild medlem höjs med 20 kr till 195 kr medan övriga avgifter kvarstår oförändrade.

Birgitta Larhm förslår oförändrad enskild avgift, d.v.s. 175 kr.

Årsmötet beslutar att avgifterna för år 2014 är enligt följande: 195 kr för enskild medlem, 60 kr för familjemedlem, 60 kr för ungdom och 200 kr för medlemmar boende utomlands.

§ 15 Dalarnas Släktforskarförbund

Birgitta Larhm meddelar, att ingen verksamhet har förekommit under år 2012 och att förslag finns om att lägga ner förbundet. Ledamöter till förbundet måste ändå utses. Årsmötet beslutar utse Birgitta Larhm och Barbro Vikström till ordinarie ledamöter och att någon ersättare inte behöver utses.

§ 16 Representation i Bergslagssamverkan 2013

- a) Vad som skett under år 2012 finns upptaget i verksamhetsberättelsen
b) Val av två ordinarie ledamöter för 1 år

Årsmötet beslutar omvälja Birgitta Larhm och Barbro Vikström till ordinarie representanter för år 2013, samt att omvälja Monica Burman och nyvälja Marie Glad till ersättare.

§ 17 Släktforskarlagarna i Köping 2013

Ordförande Birgitta Larhm informerar om de kommande släktforskarlagarna sista helgen i augusti i Köping.

Årsmötet beslutar att något föreningsbord inte ska beställas samt ger styrelsen uppdraget att försöka sända någon att delta.

§ 18 Övriga frågor

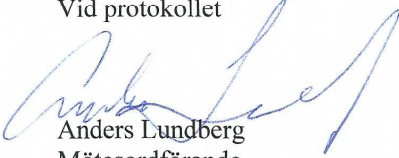
Birgitta Larhm tar upp fråga om "Hur värvar vi nya medlemmar?". Det behövs "påfyllning" av medlemsantalet och framför allt behövs att flera yngre personer komma med. Hon efterlyser också idéer från medlemmarna om vad de vill att föreningen ska jobba med under det kommande året.

§ 19 Avslutning

Mötesordförande Anders Lundberg framför ett tack till styrelsen och dess arbete och önskar lycka till i fortsättningen.

Ordförande Birgitta Larhm tackar avgående styrelseledamoten Hans Forsmark och avgående valberedningsledamöterna Ingemar Jansson och Berith Nylén Åkergren med var sin blomma och blommor även till kvällens ordförande Anders Lundberg och sekreterare Monika Pettersson.

Vid protokollet


Anders Lundberg
Mötesordförande


Monika Pettersson
mötessekreterare

Justeras:


Birgitta Gustafsson


Martin Svernar

2010-03-19 



Släktforskardagarna 2013

Köping 23-25 augusti

LÖRDAG 24 augusti

09.00 Invgning

10.00-10.45 Liv och arbete vid en medeltida hytta: analys och tolkning av fynden från Lapphyttan i Norberg - Gert Magnusson

10.00-10.45 Arkivfynd och dolda skatter, 10 år med Släktband i P1 - Elisabeth Renström/Gunilla Nordlund

11.00-11.45 Bergslagen: den svenska industrins historiska hjärtland - Dick Harrison

12.00-12.45 Smedforsa! - Ulf Berggren

12.00-12.45 Soldatforsa. Hur jag finner uppgifter om mina militära förfäder - Lars Ericson Wolke

13.00-13.45 Släktforsa med Arkiv Digital - Niklas Hertzman

13.00-13.45 Emigranter, emigranter: Nya källor och Gamla knep - Ted Rosvall

14.00-14.45 Kändisar med anfäder utmed Hedströmmen - Brage Lundström

14.00-14.45 Från karta och terräng: om soldattorpsinventering - Rune Hasslöf

15.00-15.45 Släktforsa med Ancestry - Ann-Louise Paulsson

15.00-15.45 Släktforsa med hjälp av DNA: hitta släktingar världen över och spåra dina rötter 100 000 år tillbaka! - Peter Sjölund

SÖNDAG 25 augusti

10.00-10.45 Bergslagen: människor och miljöer och tid och rum - Maths Isacson

10.00-10.45 Byn, gården och människan under 1800-talet - Kalle Bäck

11.00-11.45 Upprorsmän, biskopar, borgbyggare och upptäckare: en historisk resa genom Västra Mälardalen - Dick Harrison

12.00-12.45 Norberg och järnet: Bergsmännen och den medeltida industrialiseringen - Ing-Marie Pettersson-Jensen

12.00-12.45 Släktforsa med Arkiv Digital - Niklas Hertzman

13.00-13.45 Valloner: när, var, hur? - Kjell Åbrink/Jan Olsson

13.00-13.45 Mikrohistoria: en väg till kvinnornas osynliga historia - Anna Götlind

14.00-14.45 Krigsfångar i Sverige under stora nordiska kriget (1700-1721) - Håkan Henriksson

14.00-14.45 Släktforskning för invandrare - Jojje Lintrup

15.00-15.45 Släktforsa med Ancestry - Ann-Louise Paulsson

15.00-15.45 Släktforsa med hjälp av DNA: hitta släktingar världen över och spåra dina rötter 100 000 år tillbaka! - Peter Sjölund

Workshops

LÖRDAG 24 augusti

12.00-16.00 Ungdomsforskning - Fredrik Mejster/Patric Sundell

12.00-16.00 Sveriges Släktforskarförbund - Barbro Stålheim

SÖNDAG 25 augusti

12.00-16.00 Ungdomsforskning - Fredrik Mejster/Patric Sundell

12.00-16.00 Sveriges Släktforskarförbund - Barbro Stålheim

Program hösten 2013

Information om gravstensinventering, forskarlokalen

Torsdag den 4 juli kl 18.00

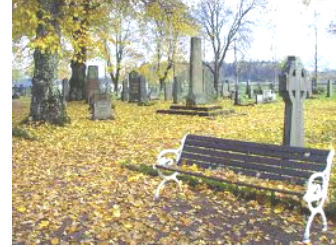
Se annons sidan 9.

Öppet Hus, forskarlokalen

Lördag den 14 september kl 10.00 – 13.00

Öppet Hus, forskarlokalen

Måndag den 23 september kl 17.00 – 19.00



BRAGE LUNDSTRÖM, Västerås: ”Släktböcker, som jag gjort dem” Vuxenskolan, Myrgatan 3

Lördag den 5 oktober kl 10.00 – 13.00

Öppet Hus, forskarlokalen

Måndag den 14 oktober kl 17.00 – 19.00

BO HANSSON, Borlänge: ”Finnskogar och skogsfinnar” Avesta bibliotek, Fridolinsalen

Tisdag den 29 oktober kl 18.00

Arkivens dag, forskarlokalen

Tema: Flora och fauna

Lördag den 9 november kl 10.00 – 13.00

Öppet Hus, forskarlokalen

Måndag den 18 november kl 17.00 – 19.00

Öppet Hus, forskarlokalen

Lördag den 7 december kl 10.00 – 13.00

Forskarlokalen
Garmakaregatan 5
Avesta

